ترویج باورهای غلط درباره شخصیت بیماران روان در فیلم ها و سریال ها

من بیمارم، شرور نیستم

ترانه‌بنی‌یعقوب
گزارش نویس

مدت‌ها خودش را با شخصیت فیلمی که دیده بود، مقایسه می‌کرد و مثل همان شخصیت زود از کوره در می‌رفت. دوست داشت توی دنیای خودش باشد؛ روزها توی تخت دراز بکشد و زل بزند به سفیدی سقف. وقتی آن فیلم سینمایی را با بازی آن بازیگر معروف دید به این نتیجه رسید که او هم مثل قهرمان فیلم اختلال دوقطبی دارد. اگر تا به حال نام این اختلال را نشنیده‌اید، بدانید که یکی از اختلال‌های روانپزشکی جدی است که نیاز به درمان دارد. او تا مدت‌ها در دنیای خودش زندگی می‌کرد و به هرکس که می‌رسید برای بیان حالات وحال واحوالش از آن فیلم مثال می‌آورد. می‌گفت: «فلان فیلم را دیده‌ای؟ من هم مثل همان شخصیت هستم، باید با من مدارا کنید!» تا اینکه یکی از اطرافیان از او خواست به یک روانپزشک مراجعه کند و براساس داده‌های یک فیلم، شخصیت خودش را همانندسازی نکند. به پزشک مراجعه کرد و با تشخیص پزشک فهمید اختلالش با آنچه فکر می‌کرده کاملاً متفاوت است. درست است که حالات او مثل قهرمان فیلم بوده اما به بیماری او ربط چندانی نداشته است. او نیاز به درمان دارویی خاصی داشته و نام بیماری‌اش هم با آنچه تصور می‌کرده، متفاوت بوده است.

نمی‌دانم شما چقدر در فیلم و سریال‌های ایرانی با شخصیت‌هایی مواجه شده‌اید که رفتارهایی کاملاً خاص و حتی نوعی اختلال روانپزشکی، عصبی یا ذهنی دارند؟ نمی‌دانم چقدر بین خودتان با آنها همانندسازی کرده‌اید یا این شخصیت‌ها و مشکلات‌شان برایتان باورپذیر بوده است؟ اغلب شخصیت‌هایی که در این فیلم‌ها معرفی می‌شوند در ذهن مخاطب ترس ایجاد می‌کنند تا جایی که کسانی که چنین مشکلاتی دارند سعی می‌کنند آنها را انکار کنند، البته دیدن شخصیت‌های اینچنین شرور و بدجنس با پیشداوری و انگ زیاد به بیماران هم همراه است. جوری که خیلی‌ها فکر می‌کنند هرکس اختلال روانی دارد، یا جنایتکار است یا پرخاشگر؛ تصویری اشتباه از یک بیماری.

اما چرا فیلمسازان ایرانی برای ساخت این سریال‌ها در این زمینه مطالعه نمی‌کنند؟ چرا آنها از مشاوره‌های روانپزشکی تخصصی برای پروردن کاراکترها و ساخت آثارشان بهره نمی‌برند؟ آیا آنها از اهمیت تأثیر چنین ساخته‌هایی بر ذهن و روان جامعه بی‌خبرند یا برایشان اطلاعات را فدای روایت و کشش داستانی می‌کنند؟ این سؤال‌ها را با چند بیمار اعصاب و روان و یک روانپزشک در میان می‌گذارم.

«من افسردگی دارم اما محض رضای خدا حتی یک فیلم و سریال ندیده‌ام که بر اساس ویژگی‌های اصلی بیماری من ساخته شده باشد. در بیشتر این فیلم‌ها و سریال‌ها، افسرده‌ها آدم‌های تنبل و بی‌خاصیتی هستند که همه را اذیت می‌کنند، از زیر کار در می‌روند و بداخلاق و پرخاشگرند.» این حرف‌های سارا ست که سال‌هاست افسردگی دارد و تحت درمان است. در سریال‌هایی که او دیده برای درمان افسردگی بارها تجویزهای اشتباه شده، مثلاً اینکه اگر ورزش کنید حالتان کاملاً خوب می‌شود یا اگر مجردید ازدواج کنید و... اینها هیچ‌کدام درمان افسردگی نیست هرچند گاهی می‌تواند در درمان مؤثر باشد.

علی اسکیزوفرنی دارد و فارغ‌التحصیل فیزیک هسته‌ای دانشگاه تهران است. او می‌گوید: «معمولاً در فیلم‌های ایرانی مخصوصاً سریال‌ها، سازنده اغلب ذهنیتی از تفاوت بیماری‌ها و اختلال‌های روان ندارد. مثلاً فرق روان پریشی‌ها، دوقطبی‌ها و افسردگی‌های مختلف مشخص نیست. مثلاً رفتار دوقطبی نوع یک کاملاً از نظر خلقی مثلاً خشونت نسبت به دیگران، شبیه یک بیماری دیگری نیست که بیمار نسبت به خود خشونت دارد. من خیلی اوقات دیده‌ام که معلول روان را با کسی که اختلال دیگری دارد قاطی می‌کنند و توأم نشان می‌دهند. مثلاً کسی را که اسکیزوفرنیک است با سندروم داون یکی نشان می‌دهند. خیلی‌ها فکر می‌کنند اسکیزوفرنیک‌ها کم‌هوش هستند. درحالی که اسکیزوفرن‌ها از نظر بهره هوشی از همه طیفی هستند. من خودم در دانشگاه تهران فیزیک هسته‌ای خوانده‌ام و با معدل ۱۶ فارغ‌التحصیل شده‌ام ولی به خاطر اینکه همیشه اسکیزوفرنیک‌ها را در فیلم‌های ایرانی به اصطلاح عامه عقب‌افتاده نشان می‌دهند، هیچ‌کس بیماری من را باور نمی‌کند. کلاً بدترین کاری که این فیلم‌ها می‌کنند بد جلوه دادن انواع اختلالات روانی و همچنین اطلاع‌رسانی غلط راجع به بیماری‌های روان است.»

احمد احمدی‌پور، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی آزاد تهران و عضو انجمن روانپزشکان ایران هم در این‌باره می‌گوید: «گاهی شخصیت فیلم‌ها و سریال‌ها باید کاراکتری را به نمایش بگذارد که دارای اختلال روانپزشکی است در چنین شرایطی شاهد بوده‌ایم نقش آن فرد به همراه بیماری زمینه‌ای به درستی ترسیم نشده و علائم و نشانه‌هایی که از آن فرد نشان می‌دهند، ارتباطی به بیماری‌اش ندارد و گاه فرسنگ‌ها از موضوع اصلی فاصله دارد. این موضوع را می‌توان این طور استنباط کرد که منشأ این اشتباهات، نبود مشاوره‌های تخصصی در این رسانه‌ها است.»

> گاهی شخصیت فیلم‌ها و سریال‌ها باید کاراکتری را به نمایش بگذارد که دارای اختلال روانپزشکی است در چنین شرایطی اغلب شاهد بوده‌ایم نقش آن فرد به همراه بیماری زمینه‌ای به درستی ترسیم نشده و علائم و نشانه‌هایی که از آن فرد نشان می‌دهند، ارتباطی به بیماری‌اش ندارد. ارائه اطلاعات غلط به جامعه می‌تواند باعث برچسب و انگ بر بیماران شود

او تأکید می‌کند: «مسأله سلامت از این جهت مهم است که دادن اطلاعات غلط به جامعه نه تنها می‌تواند باعث برچسب و انگ بر بیماران واقعی جامعه شود، که باعث می‌شود اطلاعات گمراه‌کننده‌ای به مخاطب بدهد و افراد را به بیراهه بکشاند. در نمونه فیلم‌ها و سریال‌های خارجی گاه فیلم‌هایی می‌بینیم که آنقدر به‌درستی و علمی رفتار کرده‌اند که می‌توان آنها را به عنوان یک مدل آموزشی به جامعه معرفی کرد، اما متأسفانه جای خالی این مشاوره‌ها در فضای رسانه‌ای کشور ما کاملاً مشهود است. مواقعی وجود دارد که نویسنده فیلم و سریال می‌خواهد به نوعی شخصیت‌های شرور و ضداجتماعی را با بیماری روانی همزمان کند و رفتار کاراکترها را با توجه به بیماری‌شان توجیه کند. در صورتی که آنچه واقعیت دارد این است که افراد دارای اختلال روانپزشکی بیشتر از اینکه بخواهند مرتکب شرارت شوند، قربانی خشونت جامعه هستند. متأسفانه چنین شخصیت پردازی‌هایی از بیماری‌های روان نه تنها چیزی به دانش افراد اضافه نمی‌کند بلکه افراد را تحت برچسب و انگ قرار می‌دهد.»

به گفته این روانپزشک خیلی کم پیش می‌آید در سریال‌های ایرانی از مشاوره روان استفاده شود. در برخی سریال‌ها هم بعد از گرفتن مشاوره، عوامل فیلم تمایلی به استفاده از آنها ندارند. مثلاً بازی آقای رضا کیانیان در فیلم «کفش‌هایم کو» که متأسفانه با وجود دریافت مشاوره، خیلی شخصیت فرد مبتلا به آلزایمر درست نمایش داده نشده اما در مقابل بازی آنتونی هاپکینز در فیلم «پدر» به وضوح نشانه‌های یک فرد مبتلا به فراموشی و آلزایمر را نشان می‌دهد یا فیلم برادرم خسرو که با بازی خوب شهاب حسینی چند سال پیش ساخته شد قصد داشت شخصیت یک فرد دوقطبی را به نمایش بگذارد که اگر این کار با مشاوره انجام می‌شد، خیلی بهتر می‌توانست ویژگی‌های این بیماری را نشان دهد. اما آنچه در واقع نمایش داده شد بیشتر شبیه اختلال شخصیت مرزی بود تا دو قطبی. همین ظرایف و ریزه کاری‌ها می‌تواند افراد را گمراه کند و اطلاعات غلط به مخاطب بدهد.

وی می‌گوید: «خیلی از مراجعان ما بعد از این فیلم خودشان را با این شخصیت مقایسه و تصور می‌کردند بیمار دوقطبی هستند، البته مواردی هم هستند که نیاز به مشاوره تخصصی را حس می‌کنند. اخیراً شخصیت یکی از فیلم‌های درحال پخش که مبتلا به بدبینی است با من مشورت کرد. خوشبختانه نیاز به شناخت جوانب این موضوع توسط فیلمساز و بازیگر احساس شده بود.»

وظیفه رسانه‌ها صرفاً سرگرمی و پرکردن اوقات فراغت جامعه نیست و ترویج دانش و افزایش آگاهی هم بخش مهمی از مسئولیت آنهاست و در این میان فیلم و سریال به دلیل طیف گسترده مخاطبان از حساسیت ویژه‌ای برخوردار است. خیلی‌ها چشم‌شان به فیلم و سریال‌های تلویزیون و سینماست و از آنها ایده و الگو می‌گیرند، پس کاش در ساخت آنها بیشتر به این موارد توجه کنیم تا به جامعه اطلاعات غلط ندهیم.

ایسنا

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود

۳۸۱۴

آسان

۵			۱			۳		
			۵	۶		۹	۷	۴
۴		۷	۹			۸	۵	
۳						۲		
۶	۴	۸				۵	۳	۱
		۲						۹
۱	۲				۵	۹		۷
۹	۷	۳		۴	۲			
	۵				۹			۳

متوسط

						۸		
۷	۵	۴		۳		۹		
۹			۵		۸			۱
۵				۶			۱	
۸		۲	۴		۱		۶	۵
	۹			۸				۷
۲			۳		۷			۸
	۵			۲			۷	۹
							۲	

سخت

۴				۸			۲	
	۶	۵			۴		۳	
							۶	
			۱			۷	۸	
					۴	۸	۷	
					۹	۲	۸	
	۷					۳		
	۸		۳			۹	۵	
۶			۲			۱		

خیلی سخت

۸			۹			۴		
			۶		۸	۷	۲	
		۷		۲				
۵					۲			۹
	۶						۸	
۷			۴					۱
			۳		۹			
	۸	۳	۲		۹			
		۹			۶			۷

حل جدول سودوکو شماره ۳۸۱۴

آسان

۵	۹	۳	۱	۲	۶	۴	۸	۷
۸	۱	۶	۴	۷	۵	۹	۳	۲
۴	۲	۷	۸	۹	۳	۱	۵	۶
۹	۸	۵	۶	۱	۴	۳	۲	۷
۳	۶	۱	۵	۸	۲	۷	۹	۴
۷	۴	۲	۹	۳	۷	۶	۱	۵
۱	۵	۸	۳	۶	۹	۲	۷	۳
۶	۳	۴	۷	۵	۱	۸	۶	۹
۲	۷	۹	۲	۴	۸	۵	۱	۶

متوسط

۶	۱	۲	۸	۵	۳	۹	۴	۷
۷	۵	۴	۹	۳	۶	۸	۲	۱
۹	۳	۸	۲	۷	۱	۶	۵	۴
۵	۸	۷	۶	۴	۲	۱	۹	۳
۴	۶	۱	۵	۹	۸	۳	۷	۲
۲	۹	۳	۷	۱	۴	۵	۶	۸
۸	۴	۵	۱	۲	۹	۷	۳	۶
۳	۷	۶	۴	۸	۵	۲	۱	۹
۱	۲	۹	۳	۶	۷	۴	۸	۵

سخت

۴	۹	۳	۷	۸	۱	۶	۲	۵
۵	۶	۱	۴	۲	۳	۸	۷	۹
۸	۲	۷	۶	۵	۹	۳	۱	۴
۹	۵	۴	۳	۱	۸	۷	۶	۲
۱	۳	۶	۹	۷	۲	۴	۵	۸
۷	۸	۲	۵	۶	۴	۹	۳	۱
۶	۴	۵	۸	۳	۷	۱	۹	۲
۳	۷	۹	۱	۴	۵	۲	۸	۶
۲	۱	۸	۲	۹	۶	۵	۴	۷

خیلی سخت

۸	۳	۷	۹	۱	۵	۴	۶	۲
۴	۵	۲	۶	۳	۸	۷	۹	۱
۹	۱	۶	۷	۴	۲	۵	۸	۳
۵	۸	۹	۳	۶	۱	۲	۴	۷
۲	۶	۱	۴	۵	۷	۸	۳	۹
۷	۴	۳	۸	۲	۹	۱	۵	۶
۱	۹	۴	۵	۸	۳	۶	۷	۲
۶	۷	۵	۲	۹	۴	۳	۱	۸
۳	۲	۸	۱	۷	۶	۹	۱۰	۵

یک جدول با دو شرح

جدول روزنامه *ایران* دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

۷۷۸۳

جدول عادی

◀ افقی:
۱- برای تحصیل علم رنج و زحمت کشیدن- منقار کوتاه
۲- دیگر- اثر سوختگی- گلزن ایرانی «شباب الاهلی»
۳- انبوهی- ضرباهنگ- امروزی
۴- اشاره قریب- اندرون دهان- آشامیدنی شفابخش- یک روش پخت برنج در آشپزی ایرانی
۵- مخفف نه از- بزرگترین کاخ سلطنتی جهان- میوه پرورده در سرکه
۶- رفع عطش نموده- این یا آن؟- ضربان، ناآرامی
۷- نسیم سرد- کشوری در آسیا- برزن
۸- راننده هواپیما- گود- به حساب آوردن
۹- همان طلق است- از شاهان مغولی- برودت
۱۰- سازشکوه‌گر- پرندگان اطراف آب- یاقوت
۱۱- ازدحام- مجمع، مجلس- دیروز
۱۲- قبر- درجه‌ای در دوره قاجار- عدد پیشتاز- سبزی ریشه‌دار
۱۳- تهیدست، ندار- اولین ۴ رقمی- پارچه‌ای شبیه کرباس و لطیف‌تر از آن
۱۴- انس دادن- مستحضر- انباره
۱۵- جنس به ظاهر قوی!- لقب «آدام اسمیت»

▼ عمودی:
۱- مسخره کردن- به عرض رساندن
۲- پول ریختن به حساب- بیکارگی و تنبلی- فرهمندی و سنگینی
۳- حسابرس- مربوط به گذشته- بالاترین
۴- آلوده- گذرنامه- زائوترسان- زدنی در موتورماشین!
۵- تکرارشده- لپ‌تاپی کوچک و قابل حمل- آب بند
۶- یار آشغال!- خنده‌رو- درهم فشرده شده میان دست
۷- سوراخ کوه- چراغ پایه‌دار- زدوخورد
۸- نسبت فامیلی- ریزه ریزه کردن با دندان- تالاب زیبای «گنبد کاووس»
۹- خالق کتاب «کاندید»- ماده محرک قهوه- اهلی
۱۰- آغازکننده- نجات دهنده- حرف جمع فارسی
۱۱- غصه زیاد خوردن- ترشح و نشت- بتدریج
۱۲- نیکش به جا ماند- حس پلیسی!- دندانپزشک- اریکه
۱۳- ابزار اضافه- چاقوی آشپزخانه- معامله به مثل کردن
۱۴- کمیابی- بادکردگی اقتصادی!- کشیدگی
۱۵- بهتر است که دل جای آن نباشد- خوش شانس

جدول ویژه

◀ افقی:
۱- کتاب «هیلاری منتل»- برابر
۲- حیوان بدبو- ابواب- روزنامه ورزشی «اسپانیا»
۳- لنگه به لنگه- بازدارنده- هویدا
۴- مارکی برگوشی هوشمند- شهربی دفاع!- درختی شبیه درخت انار- هیجان ناگهانی
۵- خط کش رسم- هرگز- گواه
۶- بسامد- کیش- مخفف خوب
۷- یکی از محصولات کرمان موتور- کتاب «مری هیگینز کلارک»- سرخ نای
۸- هموزنی- همچنین- لقب سام نریمان
۹- مخفف یورش- هافبک هلندی سابق «آث میلان»- قلعه
۱۰- جشنواره بین‌المللی فیلم- پیشین- مایع دارویی
۱۱- محافظ عینک- روشی در انتقال گرما- شهر رازی
۱۲- دم و بازدم- آهستگی، درنگ- صرع- قرار و میثاق
۱۳- زاغ- سرده‌ای از درختان- واحد پول «جمهوری چک»
۱۴- صدمه دیده- پرنده‌ای کوچک- خانه بزرگ
۱۵- کلاه فرنگی- آموزه اقتصاد ملی طبیعت

▼ عمودی:
۱- نام فرنگی آمار- آواز
۲- چیزی که دریمن سازند- مارکی بریمل- مجال
۳- میوه نورسیده- سعی- تباهی
۴- شهربی قانون- تاکنون- فرورفته- جغد
۵- بخش اصلی اپرا- نظریه‌ای در فیزیک- نت سوم
۶- مردود- خوشگل- ضرب شمشیر
۷- پف کردن- کاری برای نشت گیری- به‌جای بهرام سوم برتخت نشست
۸- دلیری- تلویزیون اینترنتی- دادوفریاد مردم
۹- محصول شرکت تاتاموتور زهند- ازشهرهای «ترکیه»- دریافتن
۱۰- نام پسرانه- آسوده- گربه عربی
۱۱- سیب زمینی هندی- جاویدان- پَهن ماهی
۱۲- پیداکن!- نفس خسته- نوار ضبط صوت- استوار
۱۳- ره‌شناس- خیاط‌خانه- برسر سماور
۱۴- صادق- آوای خفته- گیاه رنگرزی
۱۵- گیاه پیچنده- نوعی عفونت اسپیروکتی چند سیستمی

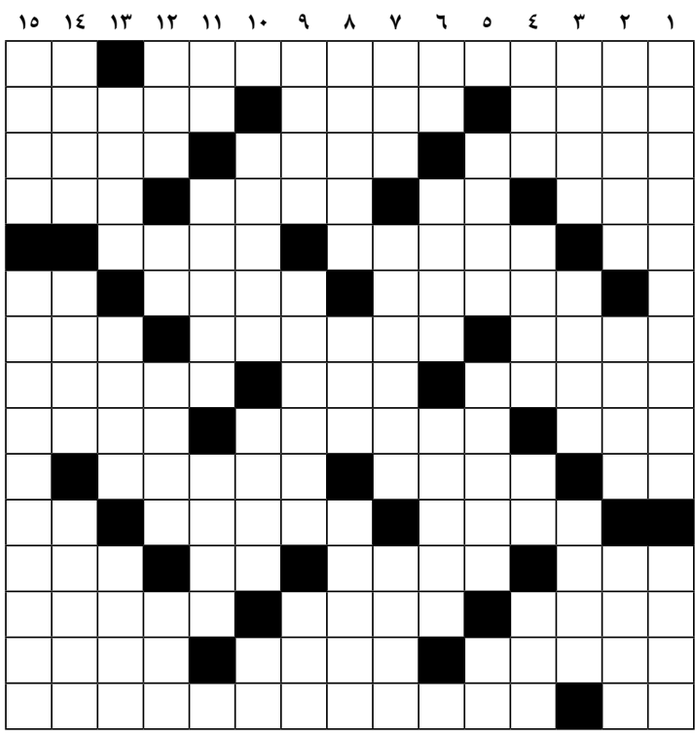

حل جدول عادی شماره ۷۷۸۲

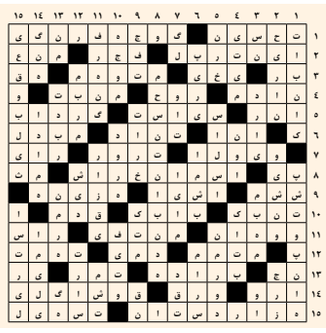
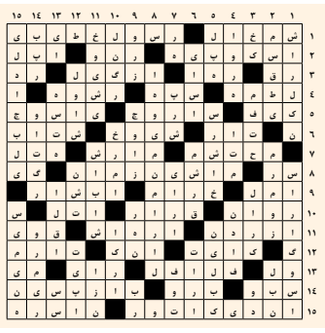
حل جدول ویژه شماره ۷۷۸۲